

Efeze 2:8-10

1 Genade en geloof 2 genade en gave 3 genade en goede werken

Gemeente,

Vorige keer ging het over geweldige dingen. Vanuit Efeze 2:1-7. Gered uit zo grote diepte, zo'n vreselijk ravijn. Door pure liefde van God waarmee Hij ons liefgehad heeft. Levendgemaakt met Christus. Toen had Paulus het al gezegd tussendoor in vers 5 "Uit genade zijt gij zalig geworden". En dat herhaalt Paulus nu in vers 8: "Want uit genade zijt gij zalig geworden." En dat is natuurlijk een, het kernwoord van de Bijbel: genade. Dat woord ze Efeze 2:8-10 centraal. Genade. Wat wil dat zeggen?

1 In de eerste plaats wil uit genade zeggen dat de zaligheid door het geloof is en niet uit de werken. Dan gaat het over de wezenlijke vraag: "Wanneer kun je voor God bestaan? Wanneer of waardoor is Zijn toorn over je leven weg?" En het antwoord daarop is: als God het volmaakte heeft! God eist het volmaakte. Alleen dat past bij Hem. Hij is Zelf volmaakt en alleen wat volmaakt is past bij Hem.

Dat is heel wat anders dan voldoende. Volmaakt is een 10, voldoende is 5,45. Maar je kunt daar wel door bezet zijn, door de gedachte dat je voldoende moet hebben voor God. Kijk, zoals je bent en normaal doet kan het natuurlijk niet mee door bij God, het zal beter moeten. Tot het een keer voldoende is. Dan ga je je leven verbeteren, beter je best doen. En dan kan dat twee kanten opleiden: de één die denkt dat het al vrij gauw voldoende zal zijn en die is er wel gerust op. God zal er zo wel genoeg mee nemen. De ander is daar nog zo zeker niet van. Voldoende, voldoende, ja wanneer zou het voor God voldoende zijn? En wat ik vandaag heb, dan valt misschien morgen weer om als ik een slechte dag heb. Dan word je onzeker en angstig. Voldoende, is het wel voldoende, blijft het wel voldoende?

Maar God eist het volmaakte! Volmaakt van buiten en van binnen. Van buiten in wat ik doe en wat ik niet doe: het moet volmaakt zijn. Helemaal volgens Zijn wet, geen enkele smet van zonde erop. Maar ook van binnen: innerlijk, waarom ik het doe of niet doe: uit pure liefde en gerichtheid op God, vol van brandend verlangen. En dat niet maar voor een moment maar met alles en altijd. Dat is volmaakt!

Hoe dichterbij God je nou komt, God Die een Licht is, hoe scherper je dat ziet en gewaar wordt. Hoe dichterbij het licht, hoe scherper je ziet hoe fel dat licht is. Hoe dichterbij God, hoe scherper je

gewaar wordt hoe fel het licht van Zijn volmaaktheid is. Hij eist volmaaktheid. En hoe dichterbij je bij het licht bent, hoe beter je ziet wat je zelf hebt en bent. Hoe dichterbij God, het Licht, hoe scherper je zit hoe onvolmaakt je zelf bent en doet. Vooral dat innerlijke: als God als Licht mijn doen en denken doorlicht tot op motieven en bedoelingen dan is het zo onzuiver als het maar zijn kan. Gods heiligheid glanst steeds meer en mijn zondigheid openbaart zich steeds meer. Die twee komen nooit bij elkaar. Toen ik ver van God vandaan was dacht ik of kon ik denken: och dit kan er nog wel mee door. Dat zal wel overeenkomen met wat God wil. Maar hoe dichterbij God hoe onmogelijker het wordt dat ik ooit iets zal hebben of worden wat voor God bestaan kan, wat volmaakt is.

Niet uit de werken. Dat moet ik opgeven. Dat lukt me niet en als ik beter mijn best doe ook niet en als ik 30 jaar verder ben nog niet, en heel mijn leven lang nooit niet.

Wat is nu genade? Wel God Die het volmaakte eist, geeft dat volmaakte ook. Zijn gerechtigheid wordt in het Evangelie geopenbaard. Want daar is Christus in. Hij is Mens geworden, onder de wet. Om over te doen wat niemand ooit lukken zal. Christus in wie God Zelf voor het volmaakte heeft gezorgd. Volmaakt in Zijn leven en gehoorzaamheid. Volmaakt in Zijn geboorte en in heel Zijn leven. Volmaakt tot in de dood aan het kruis. Tot elke prijs volmaakt gebleven. Uiterlijk en innerlijk. Dat is de gerechtigheid die voor God bestaan kan.

Genade is niet: kijk, God eist maar wij doen het niet. Nou, dan eist God wat minder en wij proberen wat meer en dan komen we ergens bij elkaar uit. Dan komen we ergens op een punt waarbij God zegt, nu ja, zo is het dan ook wel goed. Ik neem met minder dan volmaakt genoeg. Ik strijk met de hand over Mijn hart. Genade. Dat is geen genade! Genade is: God eist het volmaakte en God geeft het volmaakte in Christus.

Dat is genade. En de keerzijde daarvan is: geloof. Geloof: ophouden met werken en aannemen wat in Christus is. Geloof dat is het opgeven dat het ooit met de werken lukken zal en ontvangen wat God in Christus Zelf heeft gedaan. Geloven dat is van je werken afkomen, van je torentje van werken afvallen en op Christus je laten vallen. Je laten rechtvaardigen, je laten geven, je laten bedienen. Je eigen werk inruilen voor Christus' werk. Mijn werk past ook niet bij Zijn werk. Want Zijn werk is uit liefde gedaan, op God gericht, mijn werk is uit angst gedaan en op mijn zaligheid gericht. Dat accordeert niet, dat klikt niet, dat past niet.

En zo zijn wij met Christus gekruisigd, met Hem gestorven, met Hem opgewekt: wat van Christus geldt, geldt ook van ons: het oordeel ligt achter ons, het volmaakt eis volbracht, er is vrede met God, er is leven met God, er is plaats bereid in de hemel.

Kijk, als het toch moest komen vanuit de werken van mijzelf, dan was het nooit zeker. Dan hing er toch iets aan mijn werken vast, maar die zijn zo onberekenbaar, zo grillig. Dan zou er altijd onzekerheid blijven. Want een ketting is zo sterk als de zwakste schakel. Hangt mijn zaligheid voor 99 schakels aan Christus werk, maar één schakel is mijn werk, dan is het nog onzeker, dan is het nog verloren. Want als die ene schakel van mijn werk breekt is het stuk, over en uit.

Opdat niemand roeme. Niemand roeme in zichzelf, maar in God. Hem danken: Zijn werk is het. Hem vertrouwen: als het Zijn werk is dan is het goed, dan is het vast, dan is het zeker.

Genade en geloof.

2 Genade en gave. Want zegt Paulus er direct in vers 8 bij: dat geloof is niet uit u het is Gods gave. Geloof is een gave Gods. Daar zijn twee verkeerde opvattingen over. En laten we die eerst even schetsen. Er is een opvatting die zegt Kijk, God biedt genade aan. Dat je door het geloof in Christus zalig kunt worden. Dat is Zijn aanbod, Zijn geschenk dat Hij je geven wil. En nu wacht God wat jij doet. Hij hoopt dat jij het hebben wilt, dat geschenk. Hij wacht met spanning. Maar meer kan Hij ook niet doen. Als jij niet wil staat de wagen stil en moet God machteloos toezien dat mensen het niet hebben willen. Zo is het in evangelische kring heel vaak. Dat is onbijbels, onjuist. Als het zo was zou er niemand zalig worden, niemand zou het geschenk willen hebben, Jezus zou compleet voor niks gestorven zijn.

Er is ook een andere dwaling. Geloof is een gave van God. Dus op een keer zal er als God dat wil iets in je hart gebeuren. Een licht, een gevoel, een gezicht. Dan heb je het gekregen. Daar moet je op wachten, daar mag je om vragen, maar of dat gebeurt dat weet je niet of niet zeker. Je merkt het wel als het gebeurt. Maar je kunt dat niet weten van tevoren, dat is afwachten, maar je moet er wel om vragen. Dat is ook onbijbels, onjuist. Dan zou je op den duur denken: ik vraag er zo vaak om, ik wil zo graag dat het gebeurt met me, maar God doet het maar niet. En je weet nooit waar je aan toe bent, met God....

Maar het geloof is een gave Gods dat betekent dit: God biedt Christus aan. Met al Zijn volmaakte gerechtigheid. En God zorgt door Zijn

Geest dat zondaren hem ook hebben willen, ook verlangen en vrijmoedigheid krijgen om Hem aan te nemen en zich op Hem te verlaten. Dat wordt wel genoemd: God begiftigt mensen met het geloof. Hij zorgt Zelf dat zondaren ook verlangen en vrijmoedigheid krijgen. En zo is het geloof een gave Gods.

Laten we dat nog eens onder de loep nemen: Geloof komt dus niet uit ons op. We zijn in de zonde als een vis in het water, die tegenspartelt als hij eruit gehaald wordt. Onze hand is als een vuist naar God toe, naar Christus toe. Alle vijf de vingers zitten krom, dicht. De eerste vinger: och, zaligheid interesseert met niet eens. Zo zit ik in elkaar. Ik vind alle andere dingen belangrijker. Ik zie wel, of het zal wel goed komen en zo leef ik verder.

De tweede vinger die dicht zit: als het me dan gaat interesseren dan wil wel Jezus' bloed hebben, want ik wil niet verloren gaan, maar Zijn Geest hoef ik niet: ik wil mijn zonden of enkele ervan blijven vasthouden.

De derde vinger die dicht zit: ik wil wel Zijn Geest hebben want ik wil beter gaan leven, maar ik wil niet erkennen dat al het mijne er niet mee door kan. Een verbrijzeld hart is me vreemd

De vierde vinger die dicht zit: ik wil allebei wat doen: ik heb zelf wat en ik doe mijn best en Christus zal het aanvullen. En als Hij dan aanvult wat ik goed probeer maar niet helemaal volmaakt krijg dan komt het goed.

En de vijfde vinger: als ik dan zie dat het allemaal zo niet kan, dat ik zondig ben en verloren, dat mijn werk altijd zonde is, dan durf ik niet, dan denk ik: zo iemand mag toch zeker geen genade aannemen. Die moet toch eerst wat bijzonders hebben want zo kan dat toch niet.

Maar God.... Maar God. Het geloof is gave Gods. Door Zijn Geest buigt Hij alle vijf de vingers open. Van de vuist maakt Hij een open hand. De eerste vinger: zalig worden moet ik. Dat is belangrijk. Hoe kom ik met God verzoend. Die vraag wordt levend in mijn hart.

De tweede vinger: de zonde moet weg, de zonde verderft me, de zonde onteert God, hoe kom ik van mijn zonden af?

De derde vinger: mijn werken zijn poreus en onzuiver en komen niet in tel: verbrijzeld en verbroken is mijn hart.

De vierde vinger gaat open: verlangen naar Christus. Zoals Hij is, helemaal en in alle opzichten, zo heb ik Hem nodig.

De vijfde vinger gaat open: vrijmoedigheid om tot Hem te komen en Hem aan te nemen. Hij wordt me immers aangeboden. Om niet. God

wil Hem mij geven en daarom mag ik tot Hem komen en Hem aannemen.

En ik geloof. Ik kan en wil niet anders dan Jezus in de armen vallen. Dan mijn hand ophouden onder de prediking waar Christus erin gelegd wordt. Ik met verlangen en vrijmoedigheid omhels ik Hem. Dat is geloof: gave Gods. Hij begiftigt: Hij zorgt dat ik verlang naar Christus en vrijmoedig op grond van het Evangelie aanbod kom. Wie niet anders kanenwil en durft dan Christus aannemen die is met het geloof begiftigt die is wedergeboren door de Geest van God. De vis kan en wil wat hij van nature niet kan en wil: op land komen en leven. De mens kan en wil wat hij van nature niet kan en wil: tot Christus komen.

Dan houden we altijd twee lijnen over: geloven dat is gave Gods, aan Hem te danken. Opdat wie roemt roeme in de Heere. En Hem zal danken en erkennen. En op Hem vertrouwen zal: dan is dat geloof ook over tegen bestand. Van onbreekbare aard.

En niet geloven is altijd eigen schuld. Zelf willen blijven in onbekeerlijkheid en Hem verwerpen. Gij hebt niet gewild.

En dat is Evangelie: God heeft de zaligheid helemaal in Zijn Eigen hand gehouden en genomen. De gerechtigheid is het werk van Christus is Zijn werk. En het aannemen van die gerechtigheid is ook Zijn werk. Evangelie voor wie vastloopt. Voor wie vastloopt met zijn eigen niet willen en maar doorleven, vastloopt met zijn niet verlangen en altijd anders willen dan God wil. Vastloopt met zijn niet durven komen. God weet er raad mee. Hij brengt zondaren bij Christus. Met mijn onwil, mijn niet durven, mijn zondeliefde, mijn eigendunk, mijn blindheid weet Hij raad. Hij brengt tot geloof. Hij doet komen tot Christus. Wie zo het Woord gebruikt, de prediking tegemoet leeft die zal ontvangen.

De gerechtigheid is Gods werk in Christus. Het geloof is Gods werk in de Heilige Geest. En dat door Gods werk in de Vader. Uitverkoren!

3 Genade en goede werken. En het bijzondere daarvan is: de goede werken zijn vruchten. Niet om zalig te worden, maar omdat ik zaliggemaakt ben, niet om genade te krijgen, maar omdat ik genade gekregen heb. Niet om vrede met God te bewerken maar omdat ik die ontvangen heb. Niet ergens naar toe, maar ergens vanuit

Want wij zijn Zijn maaksel, vers 10, geschapen in Christus Jezus tot goede werken. Waarom kan en mag niemand roemen? Want gelovigen doen toch goede werken? Gelovigen kunnen toch enorm veel overhebben

voor een ander? Gelovigen die hun leven in Afrika doorbrengen voor ontwikkelingshulp en zending? Die hun leven geven voor Gods Naam in Noord Korea? Die hun leven ongetrouwd doorbrengen omdat de Heere dat vraagt. Die zichzelf verloochenen en dragen en lijden. Dat is toch soms onvoorstelbaar?

Dan met je ten eerste zeggen: ook de beste werken zijn niet volmaakt. Niet volmaakt in gerichtheid op God, niet volmaakt in liefde en vurigheid. Hoe dichter bij God hoe beter en scherper je dat ziet. Dus ook die goede werken die uit een goede intentie opkomen en tot grote hoogte kunnen reiken hebben verzoening nodig.

En het tweede zegt Efeze 2:10. Die goede werken zijn geen prestatie van ons. Want wij zijn door genade Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken. Dat wij nu goede werken doen komt door Hem. Door God Die ons in Christus Jezus geschapen heeft. In Christus Jezus geschapen. Dat betekent: in verbondenheid met Christus Jezus, in gemeenschap met Hem. Vanuit Christus is er een nieuwe mens gekomen. Geschapen. Met een nieuw hart, met nieuwe verlangens, met nieuwe wil, met nieuwe geest, met nieuwe gerichtheid. Vanuit Christus Jezus. Hij is er de Bron van. En vanuit Hem is het in ons gevloeid, gestroomd. Zoals een lamp licht gaat geven vanuit een centrale. Zonder de verbinding met die centrale geeft hij nooit licht, geen straaltje. Alles komt uit die centrale. Alle goede gezindheden en verlangen komen uit Christus. En vanuit Hem zijn er nieuwe verlangens en gezindheden. Zo dan wie in Christus is is een nieuw schepsel. Geschapen door God. Vanuit Christus geschapen.

Tot goede werken staat er. Zoals een baby die geboren is direct wil drinken, daar is een baby opaangelegd, dat is de eerste behoefte van een baby: drinken. Zo is de eerste behoefte van iemand die in Christus geschapen is tot nieuw leven: goede werken doen. God verheerlijken. Daar is dat nieuwe leven op aangelegd. Daar dorst het naar. En het is zo bitter als je zondigt. En hoe dichter bij de genade, hoe sterker dat verlangen. Hoe dichter bij Christus, hoe sterker die dorst naar goede werken. En hoe verder van de genade, hoe verder van Christus, hoe langer vergeten in het ravijn te kijken hoe trager tot goede werken. Dan ga je er tegenop zien als het moeit kost of strijd. Dan ga je denken: nou als het zoveel met zich meebrengt. Dan ga je vooral zoeken of je ook niet met minder moeite God

kunt dienen. Dan is het devies: terug tot Christus, tot de genade.

Want de goede werken zijn door God voorbereid opdat wij daarin wandelen zouden. Door God voorbereid. Luther vergelijkt het met een park: aangelegd om in te wandelen. God heft een park aangelegd van goede werken en de gelovigen mogen daarin wandelen. Voor de gelovigen is dat park opengesteld. Iemand die vreemd is aan genade kan niet in dat park komen. Hoe kan die nou uit dankbaarheid God dienen, hoe kan zo iemand nou uit liefde dienen, hoe kan zo iemand nou op God gericht zijn? Wie vreemd is aan genade kan geen goede werken voortbrengen zoals een appelboom geen peren voort kan brengen.

Maar voor de gelovigen is dat park opengesteld om daarin te wandelen. Dat woord kennen we nog uit vers 2 toen ging het over zonden en misdaden waarin wij eertijds gewandeld hebben. Ons gevoeld hebben als een vis in het water. En als je God moest dienen, zo voelde dat toen, dan was je als een vis op het droge. Dan hapte naar adem en wilde je weg. Nu is dat veranderd: de goede werken daarin zijn we als een vis in het water. Dat is de lust van je leven geworden. En de zonde is als het droge voor een vis geworden. Daarin houd je het niet uit, daaruit wil je weg. Dat is het eigene van goede werken. Leven voor God de lust van je leven. Zonde de last van je hart.

Dan ligt het zoals ergens staat. Voor mijn goede werken ben ik God dank verschuldigd. Niet dat God mij danken moet voor wat ik voor Hem doe. Niet dat God mij belonen moet voor mijn dienst met voorspoed en gemak en waardering van mensen. Maar ik mag God danken dat ik Hem dienen mag. Dat Hij mij heeft verkoren en geschikt gemaakt herschappen heeft om Hem te mogen dienen. Om de Koning der koningen, de Heere der heren te mogen dienen: wie ben ik, en waarom ik, dat ik dat doen mag? Daar hoeft ik niks voor te hebben. Zijn dienst is mijn vreugde en dank. En daar hoeft Hij geen voorspoed of gemak voor terug te geven, nee Zijn dienst is zo'n voorrecht dat ik die me alles kosten. Tegenspoed, minachting, gebrek aan waardering, dat heb ik er wel voor over, als ik Hem maar dienen mag.

Amen